

สมจิตร์ติยา ศรีสุวรรณ 2555: การวิเคราะห์ทางการเงินของการทำวนเกษตรในระดับครัวเรือน ภายใต้
เครือข่ายวนเกษตรภูพาน จังหวัดสกลนคร ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วนศาสตร์ชุมชน)
สาขาวิชาวนศาสตร์ชุมชน คณะวนศาสตร์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์
วุฒิพล หัวเมืองแก้ว, Ph.D. 289 หน้า

วัตถุประสงค์ของการศึกษาการวิเคราะห์ทางการเงินของการทำวนเกษตรในระดับครัวเรือน ภายใต้
เครือข่ายวนเกษตรภูพาน จังหวัดสกลนคร คือ เพื่อวิเคราะห์ผลตอบแทนทางการเงินของการลงทุนในระบบ
วนเกษตร 3 รูปแบบ โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 56 ครัวเรือน และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม
ซึ่งรูปแบบที่ 1 คือ การปลูกหมากเม่าหลวงร่วมกับลำไยและดาวเรือง รูปแบบที่ 2 คือ การปลูกหมากเม่าหลวง
ร่วมกับมะขามหวานและกล้วย และรูปแบบที่ 3 คือ การปลูกหมากเม่าหลวงร่วมกับน้อยหน่าและมะละกอ
ทำการศึกษา วิธีการตลาดของหมากเม่าหลวงซึ่งเป็นพืชที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจมากที่สุดภายใต้ระบบ
วนเกษตรในพื้นที่ศึกษา การศึกษาได้แบ่งขนาดแปลงออกเป็น 3 ขนาด คือ แปลงขนาดเล็ก (4 – 7 ไร่) แปลง
ขนาดกลาง (8 – 11 ไร่) และแปลงขนาดใหญ่ (12 – 16 ไร่) โดยอาศัยหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ทางการเงิน 3 วิธี
คือ มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value: NPV) อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุน (Benefit-Cost ratio: B/C) และ
ผลตอบแทนของโครงการ (Internal Rate of Return: IRR) เป็นเครื่องมือวัดความเหมาะสมของการลงทุน โดย
กำหนดระดับอัตราคิดลด 3 ระดับ คือ ร้อยละ 5 8 และ 10 และกำหนดระยะเวลาของโครงการเท่ากับ 25 ปี

ผลการศึกษาสรุปได้ว่า แปลงทุกขนาดในทุกรูปแบบและในทุกระดับอัตราคิดลด ให้ผลตอบแทน
คุ้มค่ากับการลงทุน เนื่องจากมูลค่าปัจจุบันสุทธิมีค่าเป็นบวกและมากกว่า 0 อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน
ทุกค่ามีค่ามากกว่า 1 และอัตราผลตอบแทนของโครงการมีค่ามากกว่าอัตราคิดลดสูงสุดที่กำหนดไว้ โดยการ
ลงทุนในแปลงขนาดกลาง รูปแบบที่ 1 ให้ผลตอบแทนสูงกว่าแปลงอื่นๆ สำหรับวิธีการตลาดของผลิตผลหลัก
จากระบบวนเกษตร คือ หมากเม่าหลวง พบว่า ผลผลิตหมากเม่าหลวงสดที่ผลิตได้ทั้งหมด จำนวน 40.88 ตัน
ในปี พ.ศ. 2550 และได้กระจายไปสู่การแปรรูป จำนวน 2 แหล่ง คือ โรงงานอุตสาหกรรมในท้องถิ่น ร้อยละ
55.75 และกลุ่มแปรรูปผลิตทางการเกษตร ร้อยละ 44.25 เพื่อเข้าสู่กระบวนการผลิตเป็นไวน์ น้ำผลไม้พร้อม
ดื่ม และน้ำผลไม้เข้มข้น